

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inosemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 5122, 5123, 5124, 5125 in 5126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Mrtvi kralj v svoji prestolnici

Po turobno veličastnih sprejemih v Splitu in Zagrebu je prestolnica z enako ljubeznijo in še z večjimi množicami sprejela mrtvega Viteza — Nepopisno pretresljivi prizori na beograjskih ulicah

Viteški kralj Zedinitelj se je vrnil v svojo prestolnico. Sprejela ga je raztužena in razplakana, dobro se zavedajoč, kako bridko izgubo pomeni njegova smrt za ves jugoslovanski narod. Ob vsej progi od Zagreba do Beograda se je narod poslavljaj od svojega velikega voditelja in gospodarja ter mu na ginitiv način izkazoval vso neizmerno ljubezen, ki je družila kralja in narod Jugoslavije. Bolj živo kakor kdaj prej so v teh težkih trenutkih stopila pred oči vsa velika dejanja in vse velike besede pokojnega kralja Zedinitelja in ves narod je obnavljal prisego zvestobe Jugoslaviji in Karadjordjeviču, trdno odločen slediti svetlemu zgledu svojega viteškega kralja, ki je dal za srečo in boljšo bodočnost svojega naroda poleg vseh žrtv sedaj tudi še svoje dragoceno življenje. Iz vseh src se je dvignila k nebu vroča molitev:

Slava kralju! Bog čuva Jugoslavijo!

Slovo Zagreba od Viteškega kralja Zedinitelja

Pokojnemu kralju mučeniku se je poklonilo v Zagrebu nad 100.000 ljudi — špalir ljudskih množic od Zagreba do Beograda

Zagreb, 16. oktobra. r. Prav tako ganljivo in pretresljivo, kakor je bil sprejem, je bilo slovo mrtvega kralja junaka in mučenika od Zagreba. Vso noč so defilirale mimo krste nepregledne množice naroda, toda vedno so prihajali novi, ki so se mu hoteli pokloniti. Trg pred postajo in sosednje ulice se ne le niso izpraznile, marveč vedno bolj polnile. Da bi moglo čim večje število zadostiti svoji želji in izkazati poslednjo čast kralju voditelju, so krsto včeraj dopolnili prenesli iz dvorne čakalnice na trg pred železniško postajo. V desetih urah so korakale množice mimo odra ter prinašale ogromne množine cvetja. Kljub temu pa ni mogla niti polovica vseh, ki so prišli, da se poklonijo, defilirati mimo odra. Veselo uro je šlo mimo krste do 20.000 ljudi, tako da je izkazalo poslednjo čast gotovo mnogo nad 100.000 ljudi, a najmanj dvakrat toliko jih je še čakalo.

Vse prerano je prišla ura poslednjega elovesa. Ob 12.30 so prišli odličniki ter se poslednjič poklonili mrtvemu kralju, nato pa so hrvatski seljaki iz raznih krajev avavske banovine v živopisnih narodnih nošah dvignili krsto in jo v spremstvu petih škotov, med katerimi sta bila tudi ljubljanski škof dr. Rožman in mariborski škof dr. Tomažič, ter številne visoke duhovščine odnesli skozi dvorno čakalnico v dvorni vlak. Tu je duhovščina opravila kratke molitve, nakar je vlak med plakanjem vsega naroda krenil dalje proti Beogradu.

Ob vsej progi od Zagreba dalje vse do Beograda so nepregledne množice naroda tvorile špalir. Iz bližnjih in daljnih krajev so prihitali seljaki ter z bakljami svetili na zadnji poti velikega kralja voditelja skozi njihove kraje. Vlak je moral zaradi tega voziti mnogo počasneje in je zato s poldrugotno zamudo prišel v Beograd.

Ves Beograd plaka

Nepregledne množice naroda so sredi noči sprejele mrtvega kralja ob poslednjem prihodu v njegovo prestolnico

Beograd, 16. oktobra. r. Beograd, prestolnica zedinjene Jugoslavije, je doživel svoj najtežji dan. V njegovem objemu se je vrnil mrtvi kralj, kralj Zedinitelj, ki ga je odel s sijajem in slavo. Kolikokrat ga je Beograd sprejemal in pozdravljaj, ko se je vračal v svojo prestolnico ovenčan s slavo zmagovalca, vračajoč se s svojih državniških potovanj iz inosemstva ali pa iz notranjosti države. Kako se je ves Beograd že veselil njegovega povratka iz zavezniške Francije, kamor je odšel kot apostol miru in sodelovanja.

Toda svidenje je bilo takšno, kakršnega ni pač nihče pričakoval. Kralj se je vrnil mrtve. Beograd je doživel že marsikako strašno uro, doživel poraze in razore, jania, doživel okupacijo, a vendar se je vedno zopet vračal v lepše dni. Narod je bil ob takih prilikah žaloval in bil potrt, toda znal si je dati duška in je v novem zaletu izvojeval še sijajnejše zmage, saj ga je vodil On, vladar in gospodar, neutrdujiv in nezmotljiv krmir državnega broda. Sedaj pa se je vrnil mrtve. Ves narod je bridko občutil to nenadomestljivo izgubo, toda najbolj bridko čuti to jugoslovanska prestolnica, ki je potrla do dna duše.

Jugoslovanska prestolnica je od strahu boli onemela. Mraz in tema sta zavladala v srcih in dušah in oni Beograd, ki je znal prirejati tako viharne manifestacije in čisto tudi tako burne proteste, je sedaj tih in nem. Ta nepopisna žalost se vidi na obrazu stehernega prebivalca belega grada Karadjordjevičev, vidi pa se tudi že na zunaj. Vseposod črne zastave, v izložbah kraljeve slike, pred katerimi gore lučke in krdilo. V vseh glavnih ulicah so fasade hiš od strehe do tal drapirane s črnimi zavesi in tudi najsiromašnejši so na skromen, a tembolj prisrčen in ginitiv način dali duška svoji neizmerni boli.

Odkar je prispela iz Marselije usodna vest, da jugoslovanskega kralja ni več med živimi, je jugoslovanska prestolnica na-

Narod se zbira

Še, ko je krsta s telesnimi ostanki bila v Zagrebu, in so se tam poslavljale od ljubljene vladarja nepregledne množice zagrebškega meščanstva in hrvatskih seljakov, so se začeli zbirati Beograjčani. Če tudi ni bilo v programu nikakega svečanega sprejema in čeprav je prihajal vlak pozno ponoči, si Beograjčani niso pustili vzeti, da ne bi ob povratku mrtvega kralja v prestolnico ne sprejeli njegovih telesnih ostankov in počastili njegovega spomina. Že v popoldanskim urah so začele prihajati z oddaljene periferije velikega Beograda velike množice, ki so proti večeru narastle v pravcat veletok, ki se je valil po glavnih ulicah proti železniški postaji. Ko se je zmrčilo, je bila gneča že tako velika, da ni bilo več mogoče priti preko ulice. In nastopila je noč, najtuznejša v zgodovini jugoslovanske prestolnice.

Ogromne množice, ki jih cenijo nad 200.000 ljudi

so se zgrnile na prostorni Wilsonov trg pred postajo in napolnile vse široke ulice, mimo predsedništva vlade po kralja Milana ulici, tja do starega dvora, ki je bil od množic naravnost oblegan. Le s težavo so skozi ta živi zid napravili pot za žalni sprevid. Vojaštvo je postavilo dvojni špalir. Vlak iz Zagreba je imel zaradi velikih množic ki so pozdravljale mrtvega kralja ob vsej progi poldrugotno zamudo. Toda množice so vztrajale mirno in tiho ter čakale, čakale.

Prihod vlaka s pokojnim kraljem

Sele proti polnoči je prišla izvidnica in kmalu za njo je privozil dvorni vlak s krsto in telesnimi ostanki pokojnega kralja. Na peronu so se zbrali k sprejemu člani kraljevskega doma z Nj. Vel. kraljico Marijo rumunsko kraljico-materjo, Nj. Vis. knez Pavle ter člani vojaške in civilne hiše kraljevskega doma. Prisotni so bili dalje člani vlade z ministrskim predsednikom g. Uzunovićem, predsednika obeh zbornic, komandant Beograda general Tomić, komandant kraljeve garde general Živković, in častna četa kraljeve garde. Ko se je vlak ustavil, so najvišji dostojanstveniki jugoslovanske vojske dvignili krsto ter jo zasuto s cvetjem odnesli skozi dvorno čakalnico, ki je bila vsa v črni, na trg pred postajo.

Ljudstvo plaka

Ko se je pojavila krsta na izhodu pred železniško postajo, kjer so bili zbrani vsi člani senata in narodne skupščine, so senatorji in narodni poslanci ihto popadali na kolena, za njimi pa je pokleknil in zaplakal ves narod. Bil je prizor, ki bo ostal vsakomur v neizbrisnem spominu. Ko so

položili krsto na pripravljeni mrtvaški avtomobil je bilo slišati po vsem prostranem trgu in dalje, kjer je bila zbrana množica naroda, glasno plakanje.

Poslednja pot v dvor

Dolga vrsta avtomobilov je krenila nato v počasnem tempu proti staremu dvoru. V prvih avtomobilih pred krsto so se vozili ordonančni oficirji dvorne dame in poveljniki kraljeve garde general Živković. V prvem avtomobilu za krsto je bila Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu rumunske kraljice matere, nato pa so se razvrstili ostali člani kraljevskega doma, kraljevi namestniki, člani vlade in predsedništvu obeh zbornic Narodnega predstavništva. Ob vsej poti je narod klečal in plakal. Takega turobno veličastnega sprejema na zadnji poti pač ni imel še noben kralj in noben vladar. Počasni so se pomikali avtomobili proti staremu dvoru, kamor so prispeli kmalu po polnoči.

Pred dvorom je pričakovala posmrtno ostanke velikega kralja najvišja duhovščina s patriarhom Varnavo na čelu. Velika dvorana v starem dvoru, v kateri se so desetletja praznovali naši največji prazniki, je bila izpremenjena v turobno kapelo. Sredi dvorane je bil postavljen velik oder, ob vmožu katefalka so na blazinah razpostavljena neštetja odklopanja velikega pokojnika, člani vojske pa tvorijo častno stražo. Opolnoči so med plakanjem naroda generali dvignili krsto z avtomobila ter jo prenesli v dvorano. Pevci so zapeli žalostinke, nakar je patriarh Varnava ob številni asistenci prisotne duhovščine opravil kratke molitve. V dvorani so se med tem zbrali člani kraljevskega doma in visoki odličniki.

Kraljeva rodbina pred krsto

Ko je bilo opelo končano, je pristopila h krsti najprej globoko potrita Nj. Vel. kraljica Marija, padla na kolena in plakajoč objela in poljubila krsto s telesnimi ostanki svojega kraljevskega soproga. Za njo je pristopil stric velikega pokojnika knez Arzen, solznih oči, pokleknil in poljubil krsto. Bili so trenutki, ki niso mogli nikomur zaustaviti solz. Sledili so ostali člani kraljevske rodbine, vsi globoko potrti in raztuženi. Nj. Vel. kraljica in ostali člani kraljevskega doma so nato odšli iz dvorane, bridko in pretresljivo jokajoč.

Kraljevi namestniki in člani vlade

Nato sta pristopila h krsti tudi kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivan Perović, za njimi pa člani vlade, ki so vsi po vrsti poljubljali krsto in se s solzami v očeh poslavljali od svojega velikega vladarja in gospodarja. Sledili so vojaški odličniki z vojnimi ministrom generalom Milovanovićem z komandantom

kraljeve garde Živkovićem na čelu, nato pa predsedniki obeh zbornic in drugi odličniki. Glasno plakajoč se je poslavljaj od svojega gospodarja in kralja osebni sluga pokojnega kralja Zečević.

Počasnih korakov, potrt od žalosti, se je približal stari vojvoda Bolevič, pretzkušeni vojni drug pokojnega kralja. Strti in skrušeni je padel na kolena in poljubil krsto. Duhovščina pa je nadaljevala molitve, ki so se zamotko mešale med glasno ihtenje v dvorani in pred njo, kjer se je zbiral narod.

Narod se poslavlja

Davi ob 6. je bil dovoljen pristop občinstvu. Skoro vso noč so čakale nepregledne množice, da se poslednjič poklonijo svojemu mrtvemu kralju. Proti jutru je začelo rosiči, toda nihče se ni ganil, nihče ni zapustil svojega mesta, vsi so bili kakor na mrtvi straži. V četverstopih se je nato začel mimohod mimo mrtvaškega odra. Jokaje so ljudje padali na kolena, molili in med jok in stok so se mešali iz dna srca prihajajoči vzdihli: Slava Ti kralj Zedinitelj in kralj junak!

Tisoči in tisoči so v teku dopoldneva defilirali mimo odra, toda množica je vedno večja in večja ter se razteza daleč tja dol po Terazijah in po sosednjih ulicah. Neprestano prihajajo novi, nove kolone seljakov iz Šumadije, iz Južne Srbije, iz kršne Bosne, s plodnega Banata, iz vseh krajev naše države. Prihajajo v nabito polnih vlakih, na tovornih in osebnih avtomobilih, na vozovih in konjih, dolge procesije pa tudi peš. Toda kljub temu je vse tiho, mirno, žalostno in potrt. Povsod je slišati le jok in stok ter tihne molitve za pokojni duši velikega vladarja Jugoslavije in srečnejšo bodočnost njegovega naslednika.

Poklonitev

Narodnega predstavništva

Opoldne so se poklonili mrtvemu kralju in vladarju člani senata in Narodne skupščine ter tuje delegacije, v kolikor so že prispeli v Beograd. Senatorji in narodni poslanci so se še dopoldne začeli zbirati v Narodni skupščini, odkoder so korporativno odšli v stari dvor, da se poslednjič poklonijo in poslovo od Njega, ki jim je bil gospodar in voditelj.

Zemlja iz dravske banovine

Pri pogrebu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja bo zastopala uredništvo kraljevske uprave dravske banovine posebna deputacija 6 članov, in sicer Breznik Josip, načelnik prosvetnega oddelka kraljevske banke uprave; Siroca Ignacij, banovinski finančni svetnik; Maister Hrvoj, banovinski koncept. pripravnik; Sotelski Ivan, šef pisarniške službe; Zadnikar Josip, arhivski uradnik in Marušič Slavko, banovinski dnevničar-služilec.

Deputacija položi na krsto dva venca, in sicer venec dravske banovine in venec g. bana dr. Marušiča Draga. Venec dravske banovine je spleten iz naših tipičnih, domačih, predvsem gospiških rož in cvetov.

Pogrebni svetočnosti se udeležijo tudi deputacija članov banskega sveta. V tej deputaciji so: Lovšin Evgen, posestnik in ravnatelj v Ljubljani, Gorjanc Matija, predsednik občine Mozirje, Arko Ivan, ml., trgovec v Ribnici, Snaj Hinko, poslovođa v Trzinu, Kuret Alojzij, delkan iz Leskovca, Birolla Gvidon, industrijalec iz Zagorja, Prepeluh Albin, publicist iz Ljubljane, Remžar Ivan, posestnik iz Zirovnice, Gornjak Hinko, ekonom iz Slovenske Bistrice, Koder Anton, notar iz Murske Sobote, Zupančič Josip, posestnik iz Trebnjega in Solar Franc, posestnik iz Zlatotičja, Ravnhar Josip, pos. iz Radet.

Deputacija ponese s seboj žaro, izklesano iz domačega marmorja, v kateri je zemlja iz vse dravske banovine zlasti iz obmejnih krajev. Zaro bo postavljena v kraljevo grobnico na Oplenca.

Legitimacije za pogreb

Mestno načelstvo ljubljanskega sporoda: Legitimacije za udeležbo pri pogrebu Nj. Vel. viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Beogradu izdaja mestno poglavstvo še v torek od 8. do 20. in v sredo od 8. do 14. v sobi št. 21, i. nadstropje — Mestni trg št. 2, nasproti mestni Posvetovalni.

Hrvatski kmetje nosijo svojega mrtvega kralja v Zagrebu v vlak, ki ga je nato odpeljal proti Beogradu

Skrivnost

beleža čevlja

Mladenčič je požiral slime. — Baš je klical doktor Hawthorne v zadevi konsultacije o angini. Dejal je, da je treba...

Janney se je prijel za glavo. — Gromska strela! — je vzkliknil, — na to sem čisto pozabil. Saj sem že ves zmešan. Čujte, Queen, morate me izpustiti. Zadeva je nujna. Gre za izredno težak primer angine. Umrljivost je strašna!

Inspektor Queen se je ozrl na Elleryja, ki je zamahnil z roko. — Seveda nimamo pravice zadrževati čudežnega procesa ozdravljenja, doktore. Kar mora biti, mora biti! Na svidenje! Janney je bil že pri vratih, naenkrat se je pa ustavil, držeč roko na kljuki. Ozrl se je in pokazal ironično svoje rjavkaste zobe. — En človek je moral umreti, da sem prišel sem, drugi pa skoraj umreti, da morem oditi... Zbogom.

— Ne tako hitro, doktore! — Inspektor je še vedno stal na svojem mestu. — Pod nobenim pogojem ne smete zapustiti mesta.

— Bože moj, — je zastokal kirurg, — saj ni mogoče. Ta teden imam zdravniški kongres v Chicagu in jutri sem hotel odpotovati. Saj bi niti gospa Doornova ne bila zahtevala...

— Saj sem vam že rekel, — je ponovil inspektor, — da ne smete zapustiti mesta. In to mislim resno.

— Za božjo voljo! — je vzkliknil Janney in zaloputnil za seboj vrata.

Valje je bil v treh skokih pri vratih, Ritter mu je pa sledil tik za petami. Za njim! — je zaklical, — in ne izpusti ga iz vida, sicer ti polomim vsa rebra. Ritter se je zasmeljal in skočil za kirurgom.

— Ta vaš Janney se zelo rad vsak hip sklicuje na svojega stvarnika, kar se pa ne ujema dobro z njegovim profesionalnim agnosticizmom, — je pripomnil Ellery smeje.

Kar je detektiv Johnson odprl v operacijsko dvorano vodeča vrata in se umaknil, da bi mogla vstopiti Edith Dunningova ter mož nize postaviti in ogromnega trebuha.

Inspektor Queen je priskočil. — Gospodična Dunningova, gospod Doorn, kar naprej, prosim. Ne bomo vam dolgo zadrževali.

Edith Dunningova je imela svetle, skuštrane lase, oči rdeče od solz. Obstala je na pragu.

— Odpravite kratko, — je dejala s čudno zvonečim glasom. Hudiči je slabo in moram jo odpeljati domov.

Hendrik Doorn, brat umorne gospe Doornove, je vstopil dva koraka naprej. Inspektor ga je prijazno pogledal, obenem je pa ostrmel pri pogledu na njegov ogromni trebuh. Zdelo se je, kakor da se bolj vali, nego hodi. Pri vsakem koraku se je njegovo mesnato telo ritmično stresalo. Obraz se mu je svetil kakor polna luna. Bil je lepo rdečkast, na koncu nosu pa temno rdeča. Na glavi ni imel nobenega lasu, luč je odsevala od njegove nezdrave bele glave.

— Da, je dejal z glasom, ki je bil prav tako čuden, kakor njegova zunanost. Zvenel je nekam zamolklo, pri tem pa škripajoče, kakor da je zarijavel. Da, je zakvakal še enkrat. Hulda bi morala v posteljo! Zakaj nas tako nadlegujete? Mi ničesar ne vemo!

— Trenutek, samo trenutek, — je dejal inspektor. — Kar izvolite naprej! Vrata moramo zapreti. Sedite, kar sedite.

Ozke oči Edith Dunningove se niti za hip niso odvrnile od inspektorjevega obraza. Kakor stroj je sedla na stol, ki ga je bil pristavil Johnson in sklenila je roke v naročju. Hendrik Doorn je prihlačal do drugega stola, globoko je vzdihnil in se zavalil nani. Bil je tako debel, da so mesnati deli

njegovega obornega telesa vbleli ob straneh stola.

Inspektor si je natresel v ustnice tobaka in krepko kihnil. Tako torej, gospod, je začel, samo eno vprašanje, potem lahko greste. Ali sploh slutite, kdo je umoril vašo sestro?

Debeluh si je obrisal obraz s svilenim robcem. Njegove drobne, črne oči so begale med inspektorjevim obrazom in nogami stola, na katerem je sedela Edith Dunningova. Ja, mein Gott, to je grozno za nas vse! Kdo ve? Abigail je bila taka čudakinja — velika čudakinja!

— Čujte! — ga je prebil inspektor osorno, — saj morate vendar vedeti kaj o njenem zasebnem življenju. — Je-li imela sovražnike in sploh karkoli, kar bi nas utegnili zanimati? Ali bi nam ne mogli vsaj naznačiti, kam naj usmerimo preiskavo?

Doorn si je še vedno brisal obraz s kratkimi, težkimi kretnjami svoje roke. Njegove prašičje oči so begale sem in tja, niti za hip niso mirovale. Zdelo se je, da v duhu o nečem razmišlja in debatira sam s seboj.

— No, no, — je dejal končno s slabim glasom, — nekaj bi bilo tu... Toda tu ne morem govoriti. Vstal je. — Tu ne.

— Aha, vi nekaj veste, — je dejal inspektor z mirnim glasom. — Gotovo veste kaj zelo zanimivega. Kar na dan z besedo, in sicer takoj, gospod Doorn, na dan z besedo, sicer vas ne izpustimo!

Kraj debeluha sedeče dekle se je nestrno zdrnilo. — Oh, križ božji, pustite naju od tod, gospod!

Kar so se vrata naglo odprla. Vsi so se ozrli in zagledali advokata Filipa Morehousea, ki je bil stopil z vitko mladenco zaprti oči in na prsa sklonjene glave. Advokat jo je podpiral z ene, strežnica pa z druge strani.

Obraz mladega advokata je bil rdeč od jeze. Iz oči so mu švigale iskre, ko sta priskočila inspektor in Ellery, da bi pomagala prinesiti dekle v predsobo.

— O jej, o jej, — je šepetal inspektor razburjeno, — to je torej gospodična Doornova. Baš smo hoteli...

— Vem, baš smo hoteli... Pojdite k vragu! je zarohnel Morehouse. In skrajni čas je že. Kaj pa je to? Španska inkvizicija. Prosim, da mi dovolite odpeljati gospodično Doornovo domov... Nesramnost! Predrznost! Oh, poberite se mi izpred oči!

Pahnil je Elleryja od sebe, okrog stoječi so pa dvignili onesveščeno dekle. Morehouse je stopil k nji, jo pobojal in zamrmal nekaj nerazumljivega. Strežnica ga je potisnila v stran in postavila dekletu pod nos stekleničico etra. Edith Dunningova je vstala. Sklonila se je k Huldi in jo božala po obrazu.

— Hulda! je vzkliknila razburjeno, — Hulda, ne bodi no neumna! Spame-tuj se!

Dekle je odprlo oči in se ozrlo to-po na Edith Dunningovo. Potem je počasi okrenila glavo in se oklenila Morehousea.

— Oh, Filip, ona je bila, ona je bila... Dalje ni mogla govoriti. Glas se ji je dušil v ihenju. Slepo je iztegnila roke proti Morehouseu in zaplakala. Strežnica, Edith Dunningova in Ellery Queen so stopili vstran. Morehouse je obraz magično začel. Sklonil se je nad Huldo in ji brž nekaj zašepetal.

Inspektor je znova kihnil. Hendrik Doorn, ki je še vedno stal pred svojim stolom in zrl na dekleta, se je tresel po vsem ogromnem telesu.

— Pustite naju oditi, — je mrmral, — to dekletu...

Ellery se je naglo obrnil k njemu. — Gospod Doorn, kaj ste hoteli pravkar reči? Poznate koga, ki je gojil sovraštvo do gospe Doornove? Kdo se ji je hotel osvetiti?

Doorn se je tresel kakor trstika. — Saj nisem hotel ničesar reči. Moje življenje je v nevarnosti. Jaz...

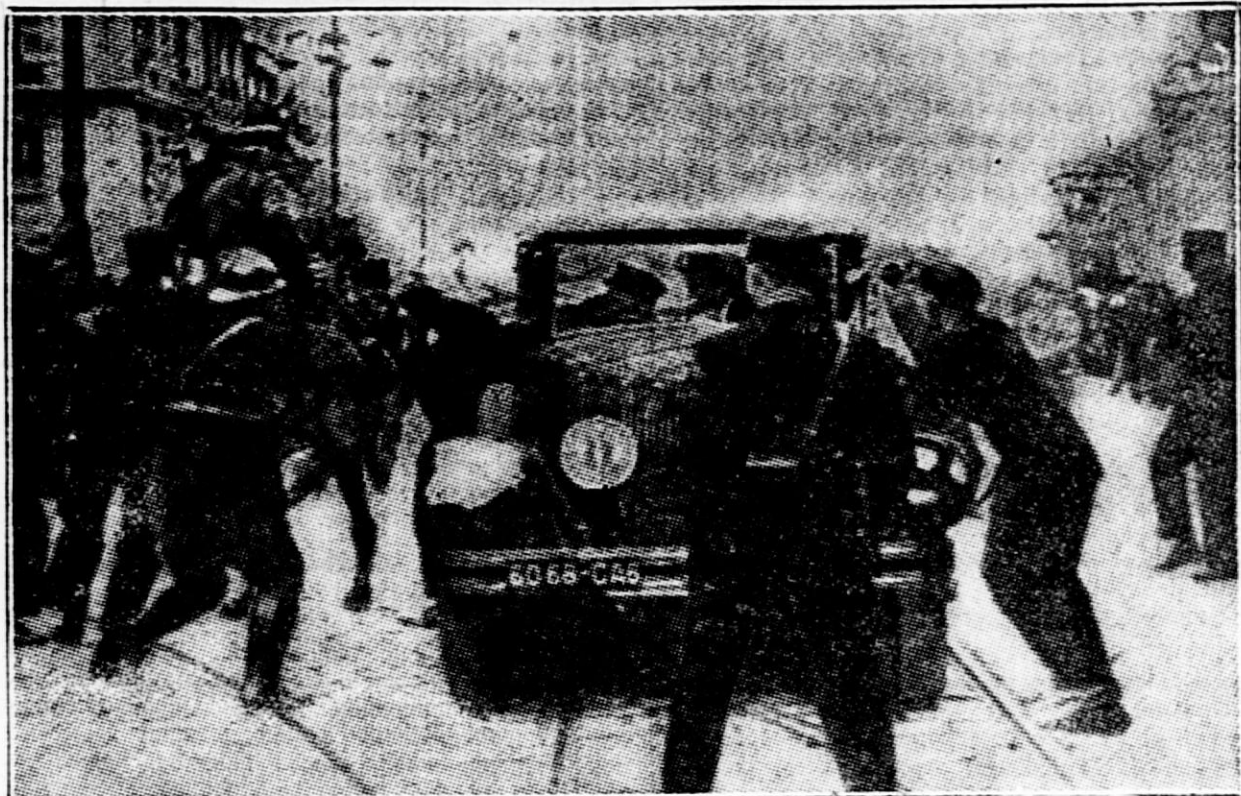
Dva filma
o atentatu v Marseilleu

Na zvočnem ameriškem filmu se vidi, da špafir straže ni bil strajen — Dogodki so se odigrali z bliskovito naglico

V Prago so pripeljali v petek kopijo dveh filmov o marseilleskem atentatu; en film je zvočni ameriški, drugi pa nemški francoski. Filmska industrija še ne pozna filma, ki bi bil tako pretresljivo pričevanje.

Francoski film kaže priprave za sprejem kralja Aleksandra I. v Marseilleu. Na njem vidimo več slik pristanišča in vojnih ladij, topovske cevi so obrnjene proti nebu in done pozdravne salve. Pripluje jugoslovanska vojna ladja »Dubrovnik«, na nji vidimo več

sploh niso imeli možnosti nastopiti. Komaj opazimo morilca, takoj je pri njem več policistov, vidimo konjenika, kako zamahne po njem s sabljo in že leži atentator na tleh. Sledi nepopisna zmešnjava, na sliki nekdo beži z revolverjem v roki, okrog avtomobila se hipoma zbere gruča ljudi, policija si zamaž pri-zadeva prodreti do atentatorja. Jasen zvok vojaških trompet, ki spremlja velike del filma zaglušijo divje, besno kričanje, v nepopisni zmešnjavi padajo udarci po morilcu in že ga vidimo na

Fotografija je posneta tik po prvih strelah atentatorja, ki ga držijo šofer avtomobila, v katerem sta se peljala kralj Aleksander in minister Barthou. Francoski podpolkovnik, ki je spremljal avto, je pobil atentatorja s sabljo na tla. Levo v ozadju hiti k avtomobilu naš zunanji minister Jevtić

dostojanstvenikov v admiralskih klobukih, med njimi spoznamo kralja. Sedejo v motorno ladjo, ki odpluje proti obali. Kralj s spremstvom je v notranjosti, na kraju je večlanska admiralska straža. Sledje slike, ki nam kažejo sprejem na obali. Povsod sami nasmejeni obrazi. Kralj in minister Barthou sedeta v avto. To je napol zaprt voz s sklonjeno streho. Minister se živahno pogovarja s kraljem, ki se z zanimanjem ozira okrog. Le za hip opazimo nemir na njegovem obrazu, ko se ozre navzgor, morda nekam na strehe, takoj se pa nasmehe in pomaha z roko v pozdrav. Nekaj slik nam pokaže občinstvo. Nikjer niti sledu o kakih demonstracijah, o katerih so vedela povedati nekatera poročila, temveč povsod navdušenje. Avto krene naprej.

Drugi film je zvočni. Slišimo nekaj akordov jugoslovanske in francoske himne, ko kralj izstopi iz motorne ladje. Pozdravi se z ministrom Barthoujem in stopi v avto. Tudi tu gleda kralj navzgor in salutira. Naslednje slike kažejo začetek sprejema na ulice. V špalirju so vojaki v čeladah na glavi in redarji, toda špafir ni strajen, razdalje so na nekaterih krajih dokaj velike. Potem pokaže film povorko, četo konjenikov pred avtom, četa za njim, ob straneh kraljevskega avta vidimo dva konjenika.

Potem pa še ena slika kralja in ministra Barthouja, zadnji posnetki njegovega življenja. Avto vozi samo nekaj metrov od špalirja, ko šine naenkrat čisto na desno čez sliko nejasna postava. Zavijti se na stopnico avtomobila in se skloni. To ne traja v filmu niti eno sekundo. Tudi če pomislimo, da se vrtil film mnogo hitreje, nego resnični dogodki, je vendar jasno, da se je vse odigralo strahovito hitro, tako da policisti

tleh. Potem se ozre objektivi v avto. Avto, ki je odpeljal malo dalje od kraja atentata, so obkolili generali, admirali in civilni dostojanstveniki. Potem krene avtomobil naprej. Nekaj zbeganih gospodov v žaketih in admiralskih uniformah se pokaže za njim. Vidimo še, kako se razvrsti vojaštvo in kako gre skozi oddaljenejšo množico val groze.

Filma bosta tekla v Pragi brez prizorov atentata, linčanja morilca in panike po umoru.

Tiger
napadel krotilca

Cirkus v Angoulemu v Franciji je priredil predstavo in napovedal kot posebno privlačnost nastop 6 tigrov z njihovim slavnim krotilecem Trubko. En tiger, Bengali po imenu, ni delal v začetku krotilcu nobenih težav, med predstavo se je pa začel naenkrat upirati in renčati, ko ga je hotel krotilec zapoditi nazaj na njegovo mesto. Ko ga je hotel prisiliti k temu, je hlastnil razjarijen tiger po biču, s katerim ga je hotel krotilec udariti. Krotilec mu je hotel bič iztrgati iz gobca, pri tem je pa izgubil ravnotežje in padel. V naslednjem hipu je planil tiger nanj in mu zasadel zobe v stegno. Krotilec je bolešno zastokal in se obrnil na drugo stran, tedaj je pa planil nanj še en tiger.

Trubka se je obupno branil z rokami in nogami. V splošni zmešnjavi je skočil v kletko ravnatelj cirkusa z dvema uslužbencema in posrečilo se jim je zadržati razjarijenega tigra, da so pogegnili vsega okrvavljenega krotilca iz kletke. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu zdravniki obvezali 18 težkih ran.

Strah pred
preobljudenostjo

Poleg strahu, da bo začelo čez nekaj desetletij na zemlji primanjkovati vode, se pojavlja tudi bojazen, da bo naša zemlja kmalu preobljudena. Od leta 1820 se človeštvo neverjetno hitro množi. Takrat je bilo na svetu nekaj nad 900 milijonov ljudi, v 114 letih se je pa to število skoraj podvojilo. Tako seveda ne more iti naprej, da bi se človeštvo vsakih sto let pomnožilo povprečno za 800.000.000. Zemlja lahko preživlja samo 2.500.000.000 ljudi, če bo pa to število prekoračeno, bo začelo ljudem primanjkovati hrane. To bi občutili seveda najprej nižji in srednji sloji. In to število bo prekoračeno še v tekočem stoletju. Že leta 1991 bi predla ljudem trda.

Oglašajo se pa mnogi učenjaki, ki pravijo, da ne bo tako hudo. Po njihovem mnenju zemlja ni tako siromašna, da bi mogla preživljati samo 2.500 milijonov ljudi, temveč jih lahko preživlja najmanj 8 milijard. Berlinski profesor dr. Penek trdi, da je mnogo zemlje še neobdelane, na drugi strani pa lahko daje tudi obdelana zemlja mnogo več, če bi jo racionalneje izkoriščali. Poleg tega tropični kraji še niso pregosto naseljeni in sploh je na svetu še mnogo krajev, kjer je še dovolj prostora za ljudi. Pomislimo samo na Sibirijo, kamor bi lahko spravili najmanj polovico prebivalstva Evrope, pa bi bilo še vedno premalo ljudi. Predno bo upravičena bojazen pred preobljudenostjo, bo treba še urediti vprašanje kolonizacije v svetovnem obsegu. Strah, da bi začelo človeštvo primanjkovati hrane, je za dogleden čas še prazen. Seveda je primanjkuje mnogim že zdaj, za kar pa ni odgovorna zemlja, temveč krivična razdelitev dela in jela.

Tragična smrt
krojaškega vajenca

Jesenice, 15. oktobra. V nedeljo popoldne se je smrtno ponesrečil v kamnolomu na hribu Mirci 18-letni Triplat Ivan, vajenec pri krojaškem mojstru g. Jožetu Mihelčiču na Jesenicah. Triplat se je v nedeljo kmalu po kosilu odpravil s tremi tovariši na Mirco. Svoji materi je rekel, da se grede igrati Tarzana v goščo. Mati mu je branila, a ni nič pomagalo, nevidna slika ga je gnala na hrib — v smrt.

Ko so mladenčič prišli v opuščeni kamnolom je začel Triplat lezti po strmih pobočju navzgor. Priplezal je skoraj na vrh skalovja, ko je naenkrat obvisel na veliki skalni, da ni mogel nazaj in tudi ne naprej. V hudi stiski je jel klicati na pomoč, na kar so takoj prihiteli tovariši okrog skalovja, mu nudili drogeve in vaje, da bi se jih oprjel, da bi ga potegnili navzgor, a so bile veje prekratke, fantu pa so popustile roke, da je padel vznak po prodišču in se naposled skotnil čez skalovje, kjer je obležal s prebito lobanjo in zlomljeno nogo v vmočju kamnoloma.

Njegov tovariš je takoj stekel domov in obvestil mater, da si je sin zlomil nogo. Toda uboga mati je slutila težko nesrečo in takoj pohitela v hrib, kjer je našla sina v zadnjih zdihljajih. Fanta so naložili na nosilnico, a je med potjo umrl, ne da bi se zavedel.

Vsa okolica sočustvuje z ubogo materjo, vdovo po železničarju, ki se preživlja kot pospraviteljka na kolodvoru, ker je na tako tragičen način izgubila sina, ki bi se v enem mesecu izučil krojaške obrti. Boči ubogemu mladeniču ohranjen blag spomin, težko prizadeti materi pa naše iskreno sožalje.

Z odlično.

Nadebudi sin pride zmagoslavno od izpita.

— No, kako je šlo? — ga vpraša oče.

— Imenitno. Odgovoril sem gladko na vsa vprašanja.

— Veseli me. Kako si pa odgovorjal?

— Na vsako vprašanje sem odgovoril: Ne vem!

Pred nakupom si ogledjte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA«, F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠT. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

Narodna

tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

NA CENJ. NAROČBE

OTROŠKI VOZIČKI

3 novi modeli, 3 novi patenti, precizno delo, lepa oblika, cene nizke. Izumitelj F. Batjel. — »TRIBUNA«, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Zelo poceni prodam več novih vozčkov prejšnjih modelov. 2936

Trenchoti

usnjeni suknjiči itd. najboljši nakup pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

STANOVANJE

obstoječe iz dveh sob in pritliklin iščem za november. — Poudbe pod »November 3072c na apravo »Slov. Narod«.

Če oddajate ali iščete stanovanje oglašajte v »Slovenskem Narod« — Beseda 0,50 para.

Namizna jabolka

prvo vrstna, prodaja v zabojih 10—40 kg po Din 2,- netto —

»EKONOM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7. — Telefon 25-06. 3081

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so od blizu in daleč prišli spremit našo nepozabno

Lojziko Hafnerjevo

na njeni poti k večnemu počitku, vsem, ki so ji dali svežih rož, ki jih je tako ljubila, na to pot, nadalje vsem, ki so nam ustmeno ali pisмено izkazali sožalje ali tudi le na tiem sočustvovali z nami v teh težkih dneh.

Stejejo si v dolžnost, da se še posebej zahvalimo vsem onim, ki so že v Bohinju priskočili na pomoč blagi pokojnici v njeni težki bolezni, zlasti g. Marici Jerajevi in zdravniku g. dr. Petriču, nadalje ljubljanskima zdravnikoma gg. dr. Tavčarju in dr. Krajcu za njiju veliko požrtvovalnost in skrb, prečastiti prednici Leonišča in njenim tovarišicam č. sestram za izredno vneto in ljubezen, katero so posvetile pokojnici v njenih zadnjih urah, gđ. Cilki Krekovi ter vodstvu in osebju Dijske in ljudske kuhinje v Ljubljani za pomoč in iskrene tolažilne besede ter preč. duhovščini za zadnje spremstvo.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1934.

Rodbina notarja HAFNERJA.